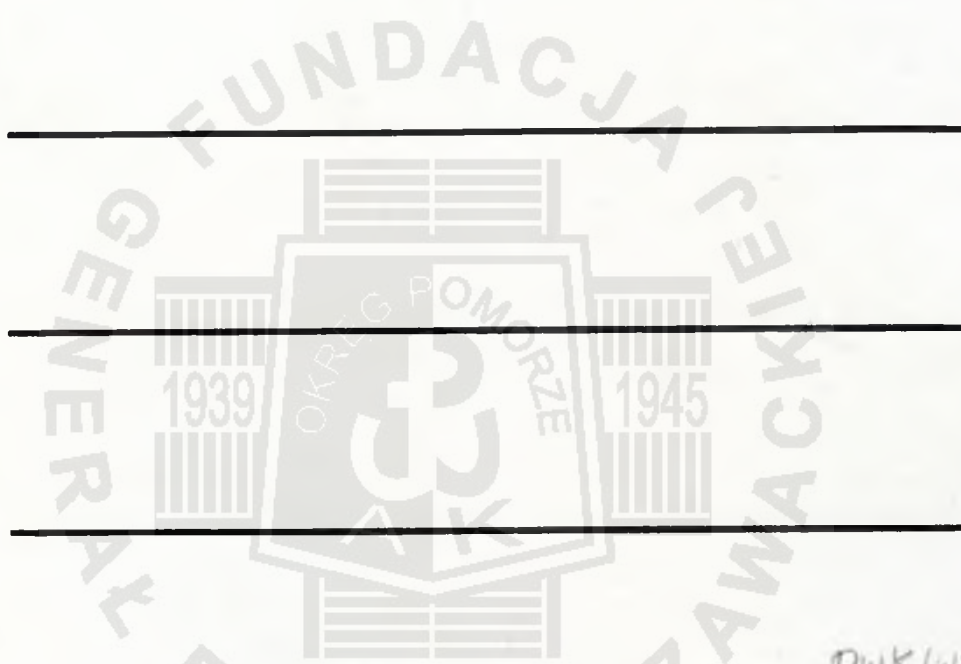

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Latorenia i opracowanie
teulu Anna Bolott 2006

oct. od Korespondencje

PWK/WSK/słask
ZINZ AN
ślask
Związek
Odwrętu

++ 1956

brak zdj.

BENESZ Bronisława

zam. Rudzka

16/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

BENEJZ

Bronińskie

T. 96/msk

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k, s. 1-2

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

V. Wypisy ze źródeł (tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”) k 4

VI. Fotografie

I Materiały dokumentacyjne

I/1 Relacja stacjowa

- relacja opracowana przez A. Korczyńską, mps, 1979,
k. 2, 1. 1-2

Relacje

uczestniczeki Ruchu Oporu

I. Dane osobiste:

1. Bronisława Benesz
2. urodz. =.09.1914r. - Sibica k. Cieszyna
3. wyksz. średnie
4. córka Pawła i Filomeny z d. ~~KWIĄKOWSKA~~ Krętołek
5. praktyka w konc. adwokackiej
6. zamężna Rudzka od 1946r.
7. Katowice 6 - Żedole 2
8. zmarła 4.II. 1956r.

II. Okres przed 1939r.

1. należała do polskiej organizacji "Znicz"
2. pochodziła z patriotycznej rodziny polskiej
babka działaczka społeczna Polska, ojciec prześladowany przez Czechów.
3. do września 1939r sekretarka w Druciarni w Boguminie.

III Okres okupacji

1. nie pracowała zawodowo
2. zaprzysiężona do Związku Odwetu przez inż. Kwaśnickiego
3. jeździła jako kurierka rowerem, nikomu z rodziny nie opowiadała gdzie i po co

4. Miała kontakt z komórką Pomocy Społecznej, prowadzonej przez Stefanię Michejdową, żoną Burmistrza Cieszyna. Przewoziła pieniądze rodzinom aresztowanych. Jeździła jako kurierka do Wisły do Józefa Korol - kmdta SzK Zbr. Polaki, z którym bardzo blisko współpracowała, jak również z Kwaśnickim i dr. Michejda.

M.i. była wysłana z meldunkiem do niego w tym tragicznym dniu 26. sierpnia 1940 r., gdy zginął Korol, gdy dojeżdżała do willi "Lania" gdzie miał być i archiwum Korol. trafiła na moment, gdy Korol ostrzeliwał się przed atakującymi willę gestapowcami. wróciła do Cieszyna. W domu Beneszów, Kynastów i Kubiszów w Cieszynie miał kwatery inż. Kwaśnicki - kmdt Związku Odwetu. W oknie wymienionych mieszkań stał wazon z kwiatami na znak, że można wejść bezpiecznie do mieszkania.

Pierwszy z grupy Związku "Odwetu" został aresztowany Józef Korol już 21.12.1940 r. przy próbie zakupu broni od niemieckiego Wod. meistra. Nie wytrzymał nieludzkiego katowania w Cieszynie.

Wg relacji /aresztowanych, zekamał się i podał nazwiska aresztowanych, punktów kontaktowych i miejsc ukrycia broni przemysłowo-pobudowanych skrytkach w studni Władysława Rzymana w Suchej-Sieni. Masowe aresztowania w ZO rozpoczęły się 9 stycznia 1940. Kwaśnickiego aresztowano w mieszkaniu Kubiszów w Cieszynie. Nie zdołano usunąć wazonu z okna, znaku, że można wejść.

Kubiszom nie pozwolono ruszać się w mieszkaniu. W mieszkaniu Benesów i innych założono kotły. Zatrzymywano każdego, kto wszedł i przewożono do cieszyńskiego Gestapo, gdzie "urzędowe" okrutny gestapowiec Stols, późniejszy osławiony kat z więzienia śledczego w Mysłowicach. Matka Bronki Benesz słyszała jak bito aresztowanych. Ich krzyki zagłuszała głośna radiowa muzyka. Został również aresztowany ojciec i brat Bronki - zostali wypuszczeni po 3-ich miesiącach. Udowodniono tylko Bronce działalność kurierki. Była przesłuchiwana 27 razy. Bitej Bronce powiedziano, że ojciec i brat zginęli w czasie śledztwa. Helena Kynast opowiadała w 1979r. że została skonfrontowana z Józefem Kominkiem, który powiedział do niej: "Panno Heleno, niech Pani się przyzna Aresztowanych z uszało Gestapo, że inni w śledztwie mówili o ich działalności. Aresztowane razem z Bronką kurierki Zofia Kubisz i Helena Kynast, Zofia Kubica i Maria Herdegen z Mönich nie zdradziły niczego. Więzione od 9.1.1941 do czerwca 1942r. w Cieszynie - 3 o czerwca 1942r. odbyła się rozprawa w Katowicach przy drzwiach zamkniętych. Bronka została skazana na 10 lat ciężkiego więzienia. Adwokat uzasadniał, że ludność nadgraniczna nie posiada "wiedomości - kim jest". Wg wyroku po odbyciu kary miała Bronka Benesz być przekazana do dyspozycji Gestapo. Była więziona w ciężkim więzieniu "Jauer" /Jawor/ na Dolnym Śląsku. Nosiła kotły z jedzeniem dla więźniarek, czyściła ubiorkę, pod koniec była kalfaktką. Z chwilą zbliżenia się frontu w 1945r. została przewieziona transportem więźniarek w okolicę Lubecki, gdzie wyzwoliły ją wojska amerykańskie.

IV. Po 1945 roku - znalazła się w obozie jenieckim w Timmsdorf k/Fla Tam pracowała w biurze Pułkownika Ziemskiego, gdzie poznała swego męża Ludwika Rudzkiego. Po powrocie do kraju zamieszkali w Katowicach Ochojcu ul. Zadole 65/10 tel. 526-911. Pracowała zawodowo w Centralnym ZPH. jako sekretarka Dyrektora.

Zmarła wskutek dużego guza na mózgu - po operacji. Stwierdzono, że był to skutek bicia w więzieniu cieszyńskim. Istnienie guza podejrzewał już po wojnie dr Adam Szabesta, a stwierdził dr Mąkowski.

Zródła: Listy z więzienia w Jauer w posiadaniu męża, listy z Timmsdorf w posiadaniu sióstr p. Pastelnej i Bąk Katowice, ul. Topolowa 17, fotografie w posiadaniu sióstr.
Akta Gestapo: Opole Sabotaże ZO -Zw. Odwetu Nr. 453/40g -II-g nr. /41; Nr. 45340 G,
Podziemny Śląsk" -Wydanie Pax 1968 str. 42 Zygmunt-Walter-Janke

Opracowała w grudniu 1979r.

Helena Kynast
Adela Kurbuska

T. 10/WSK

++ 1956

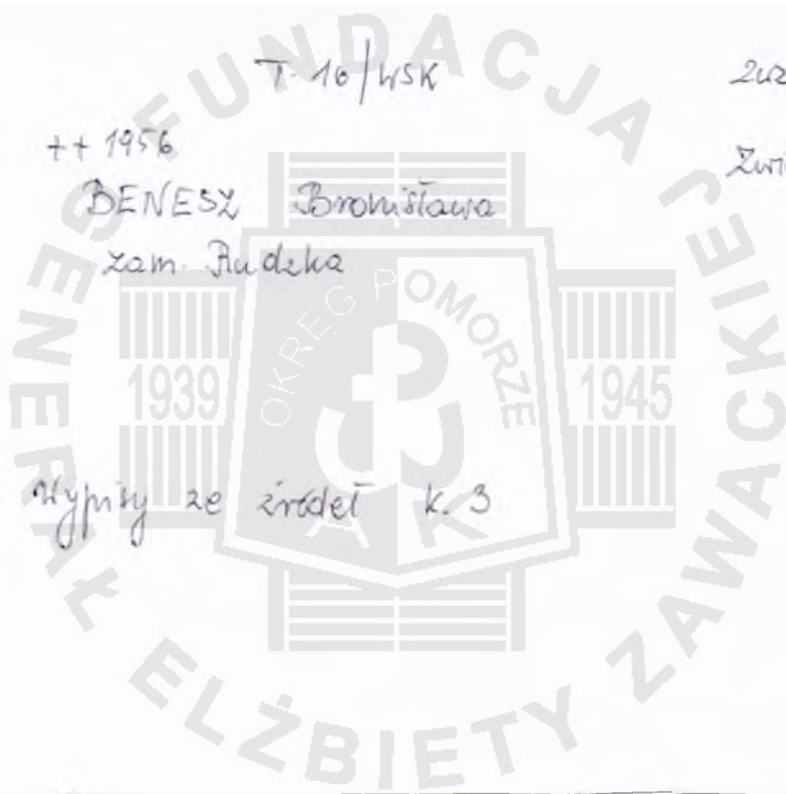
BENESZ Bronisława

zam. Julek

202 AK
śląsk

Związek Odweta

V - wypisy ze źródeł k. 3

161 - - - - - 2 - - - - - 3
4 Benesz Bronisława 5
6 "Bronka" 7
8 - - - - - 9
10 - Gieszyn 11 1945
12 - Janke-ZW. "Podziemny Ślask"
Str. 42 B.B. była Łuczniczka grupy 20 (Zw. "Odwet")
przy obszarze Krakowolim

i

opr. A.P.

T. 16

AK

2

ślask

PNK

BENESZ Bronisława
zam. RUDZKA

- Tocznička, przebywała w więzieniu
do IX 1941r.

1939

1945

zob. T. 1 / 4SK ADAMASZEK Stefania

B.K. '98

ZWZ AK
Śląsk

3

BENESZ BRONISŁAWA

Ur. 6.IX.1914 r. w Cieszynie. Łączniczka w Zw. Odwetu. Aresztowana 9.I.1941 r.
(w kotle w mieszkaniu Kwaśnickiego).

Źródło:

Niekrasz Juliusz, "Z dziejów AK na Śląsku", wyd. II K-ce 1993, s. 96, 105, 299.

Z. Kotowicz' 99

MASZYNOPISTY od Prof. M. Wojciechowskiego

Dla Doc. E. ZAWACKIEJ:

---

1. A. Gajnowski
2. B. Chruszczewski
3. S. Sulimowski
4. R. Karpinski
5. M. Ibramowicz
6. K. Paltanowski

2007

of. obr. krad.

Wojciechowski

red.

sejisy
Armi
ELZBIETA
ZAWACKIEJ

nr 284/52

19 ENF 52

51

rozprawy:

skatki

T. Jankowska - 52 str.

A. Karpowicz - 44 str.

Z. Wosnińska - 44 str.

T. Grogan - 38 str. (bez przypisów - wstrzymać)

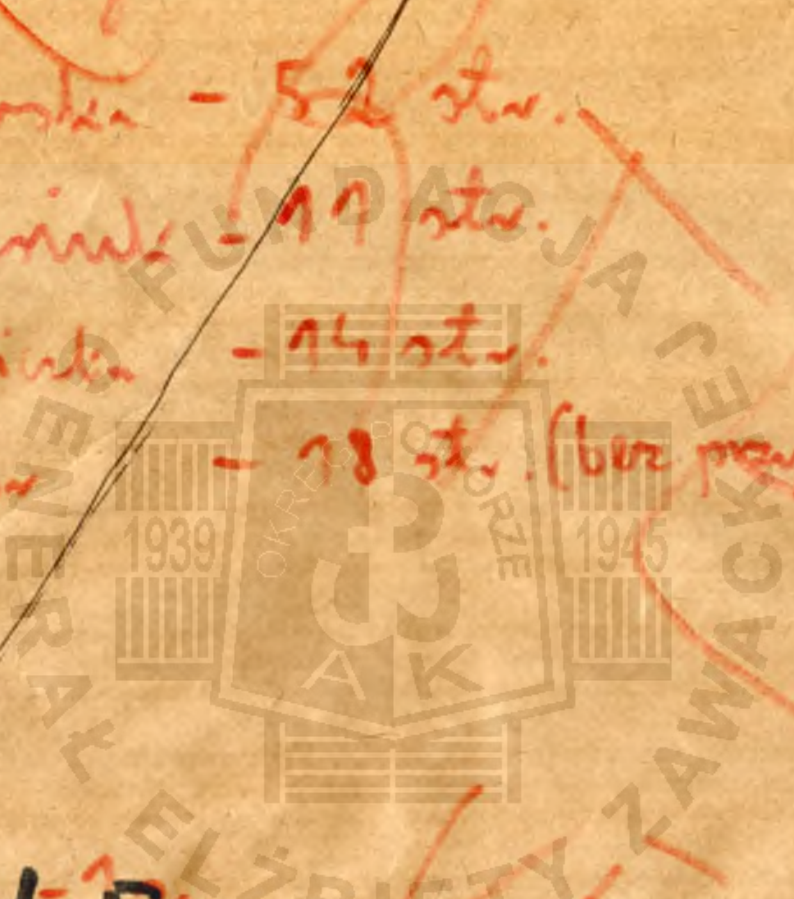
now. Ruszka

2:

BENEŠ

Bomislawe

M. Karpowicz - 44.

BENESZ Bronisława

Firma Handlowo-Usługowa

„DIADA”

86-200 Chełmno-Grubno

Tel. (0-56) 686-28-48